

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio I. Timor. Et post dies sex, assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioan[n]em fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

CONCIO I.
T I M O R .

M O N S
C H R I S T I
E T S A-
T H A N Æ .

*Et post dies sex, assumpsit Iesus Petrum,
& Iacobum, & Ioānem fratrem eius,
& duxit illos in montem excelsum
seorsum.*

ST fortè quod aliquis miretur, cur
Ecclesia sponsa Christi, quæ cum in
alijs omnibus: tum in recensendis,
hoc sacro quadragesimali tempore, Euāge-
lijs, miro & apto utitur ordine, hanc quam
audistis, die hodierna nobis proponat histo-
riam. Quæ enim est, quæso, iucundissimæ
Trāsfigurationis cum mæsto hoc tempore,
coniunctio? quæ illorum D. Petri verborum,
BONVM EST NOS HIC ESSE, cū ieiuniū a quo
quam primum liberi esse cupimus, conueni-
entia? quæ deniq; semiatro color, quo nūc
vtimur; cum vestimētis Christi Domini ho-
die instar niuis candidis, cognatio? Hæc si
Catholicus discendi causa percunctatur, in-
ueniet, vnde etiā in his minimis, diuinam
Spiritus S. in regenda Ecclesia, miretur lau-
detq; , providentiā; sin hæreticus cauillandi
animo id sciscitetur; bonū quidem videre-
tur iuxta præceptum Christi, non mittere
margaritas ante porcos. tamen, quia omnium
debitores sumus, omnesq; in Christo lesu ipse

*Cui legatur
nunc hoc e-
uangelium.*

Matt. 7. 6.

L 3 nouit

nouit in cuius conspectu sumus) saluos esse cupim⁹, quatuor huius ordinationis causas adferemus in medium, tam insignes & præclaras, vt singulæ singulis nostris concionibus; aut materiam subministrant copiosam, aut campum dicendi dent eximium. Hodie itaq; præmissa thematis, quod proposuim⁹, explicatione; primâ huius instituti Ecclesiæ afferem⁹ rationē: indeq; accepta occasione, quonâ modo, tam Sathan, quâ Christus, nos in mōtē ducat, perpendemus; ac deniq; quo nobis factō sit opus, vt ad montem Dei perueniamus, sedulo inuestigabim⁹. Da Christe Iesu, id ita faciamus, vt & in hac, & in illa vita stantes in monte sancto tuo, videre, amare, & laudare te valeamus in æternum.

PROP.

Quadr.
memb.

2. MEM.

BRVM.

Thema.

Mat. 9. 2.

Luc. 9. 28.

Quando.

hæc acta.

Mat. 16. 28.

Cur? causa

duæ.

ET POST DIES SEX, inquit noster Matth. ex quo hodiernum Euang. desumptum est, idemq; Marcus; Lucas vero sic: *Factū est autē post hæc verba ferè dies octo.* Post quæ verba? Omnes tres (nam Ioannes more suo omisit, quod alij copiosè pertractarunt, quâuis ipsius, qui aderat res ageretur) conueniunt; id post dictum illud, *Amen dico vobis, sunt quidã de hic stantibus, qui non gustabunt mortē, donec videat filium hominis venientē in regno suo,* euenisse. Id vero præmiserat Christus, vt tristitiã Apostolorum, quam ex prædictione mortis suæ hauserat, aut tolleret, aut leniret: vtq; ostēderet qualis ad iudicandū esset venturus: (cæteras rationes in alijs cōcionibus adferemus) illud teneri erga suos amoris; hoc ti-

moris, argumentū est. Neq; enim ita illū im- *Timor istū*
 pij tunc, vt nūc discipuli, videbūt; sed gloria *dicis.*
 quidē fulgentem, verū aspectu sibi adeo ter- *Apoc. 6. 16.*
 ribilē, vt dicturi sint *montibus & petris; Cadite*
super nos & abscondite nos à facie sedentis super
thronū, & ab irā Agni. Miranda sanè & deplora-
 randa tunc erit istorū metamorphosis, quā-
 do, qui olim, vt leones, in alios sēuiebāt, tūc
 neq; irā Agni sustinere, neq; in cauernas ter-
 ræ, ab ea abscondere sese poterūt. Hæc medi-
 tentur, qui in peccatis sepulti, iacēt, & ante-
 quā illa horribilis transfiguratio veniat, eius
 quā hodierna designat, per pœnitentiā, par-
 ticipes fieri satagāt. Cæterū quod ad dissidiū
 Euangelistarū in numero dierum, attinet; id
 particula, *ferè*, facile tollitur. Ea. n. docet Lu-
 cas, se non intermedios tantū dies, vt Matth.
 & Marc. sed & extremos ponere. Ab ea. n. ho-
 ra qua prædictio mortis Apostolis facta est,
 vsq; ad Transfigurationē, octo penè dies in-
 tercesserūt, præsertim iuxta eorū opinionē,
 qui noctu factā Transfigurationē autumāt.
 Itaq; vna dierū manè, prædixerat Christ⁹, &
 se Hierosol. occidentū; & quosdā è discipulis
 nō morituros, donec viderēt eū in regno, id
 est, in gloria sua. post hoc vaticiniū, expecta-
 uit 6. alios dies integros; & 7. demū sub Vesp.

ASSUMPSIT IESVS quosdam, quando, vt
 videtis, octauus iam penè effluerat dies, ab
 eo tempore, quo sermonem cum discipulis
 habuit. valde benè itaq; , inquit Lucas, *post*

hæc verba ferè dies octo intercessisse; nec male alij, qui intermedios tantum numerant. Quos vèro assumpsit?

Non assumit omnes, ob tres causas.
 PETRUM ET IACOBUM ET IOANNEM, inquit Matth. & alij. Cur vero nò omnes Apostolos assumpsit; plerumque illa assignatur ratio, ne Iudas Iscariotes, qui tali visione indignus fuit, interesset. Fortè etiam propterea, quia secretum id habere voluit, quod in pluribus nò tam facìle conseruatur. Denique quia prædixerat, aliquos tantum id visuros. Porro cur hos & non alios acceperit, varij varias assignant causas. Præcipuæ sunt meo iudicio. Prima, quia hos fortasse, ex nuncio mortis suæ, magis cæteris contristatos vidit. Nec mirum, dolor enim amorem sequitur; proinde quo quis plus amicum amat, eo magis affligitur, si quid amicum aduersi acciderit. Hos vero tres Christum magis amasse cæteris, non obscurum est ex scriptura, & de Petro quidem certum.

Ioan. 23. 15.
 Secunda ratio esse potuit, quia hos tres in hortum, in quo & à Iuda traditus, & à Iudeis captus fuit, destinauerat vnà secum accipere: idcirco ad maiores tentationes sustinendas potioribus illos munit auxilijs. O bonitas! ô prouidentia paterna! Tertia ratio ad mores pertinet. In typo enim horum trium Apostolorum, commendantur nobis tres illæ virtutes, in quibus nostra transfiguratio, (cuius hæc Christi exemplar fuit) in anima

Quatuor ad nostram transfiguratio necessaria.

ma, dum hic sumus, in primis consistit. Fides, inquam, in Petro, qui post Christum petra est fidei & fundamentum Ecclesie, spes vero in Iacobo, cui illud, quod de Abrahamo Paulus inquit, *qui contra spem in spem credidit*, per belle competit. Is n. cōtra communem spei cursum plures mortuus, corpore & reliquiis suis, quam viuus presentia sua, in Hispaniis, Christo animas lucratus est. Charitas denique quam apte in Ioanne figuretur: tam Euangelium, quam Epistolæ ipsius testantur. Hæc igitur tria procuranda sunt omnibus, qui participes Christi Trāsfigurationis esse volunt. His vero qui peccati lethalis sibi conscij sunt, addenda est pœnitentia, quæ quantopere in Petro viguerit, nemo est qui nesciat. Porro ad differentiam alterius Iacobi, additur.

*Matth. 16.
17.
Rom. 4. 18.*

FRATREM EIUS, Ioannis videlicet. Non defuerunt enim quidam, etiam è Patribus, qui putarunt Iacobum, qui frater Domini vocabatur, ductum fuisse in montem hunc, sed memoria lapsi fuere. Hos igitur tres assumpsit.

ET DVXIT ILLOS Christus, iubendo ut se sequerentur.

IN MONTEM. Thabor fuisse, scribit Damascenus & approbat traditio. Fuit autem mons Thabor in Galilæa, aliquot miliaribus à Nazareth dissitus, celebris victoria Barach & Deborah, quam ibi ex Sisara re-

Mons Thabor.

*Iud. 4. 6.
2. Pet. 1. 18.*

portarunt. Hanc Petrus vocat montem Sanctum, iure optimo, vel propter hunc solum actum hodiernum. Additur.

Ios. lib. 4. de bell. iud. cap. 2. EXCELSVM. Quia teste Iosepho fuit altitudinis quidem triginta, amplitudinis vero viginti stadiorum; planus in vertice, & pulcher campis virentibus. Eo igitur duxit Christus hos tres.

Nocte facta transfig. vatio. SEORSVM, ab aliis, & *Solos*, vt ait Marcus. Lucas vero addit causam, vt oraret. Vnde etiam colligitur noctu factā esse hanc Transfigurationē, tum quod constet ex eodē Luca

1. Christum in oratione pernoctare fuisse solitum. tum vero ex eo, quod idem testetur, *2.* *Luc. 6. 12.* *Luc. 2. 37.* *sequenti die.* (nono videlicet iuxta ipsius supputationem) Christum cum suis de monte descendisse. Res ita acta videtur. Octauo

Historia res acta. (vt exposuimus) ab illo colloquio die, iuit Iesus cum discipulis ad montem Tabor, ad cuius radices nouem ex eis reliquit; ipse vero inclinata iam die ad vesperum, cum dictis tribus, ascendit in montem, ibi in oratione pernoctaturus. Quod dum facit, tres illi grauati somno, obdormierunt.

Ibid. 9. 31. Et euigilantes viderunt Maiestatem eius, & duos viros, Moysen videlicet & Eliam, qui stabant cum illo, & dicebant excessum eius, quem completurus erat in Hierusalem. Quo viso suauissimo exhilaratus Petrus, in illa prorupit verba. DOMINE BONVM EST NOS

HIC

HIC ESSE. Sed his dictis, & ipse & socij eius; tum nube lucida: tum voce è cælo lapsa cõterriti, CECIDERUNT IN FACIEM SVAM, nec prius sarregerunt, quam Christus tangendo eos cõfortaret (quod forte illucescente iam nona die factum est) quo facto apertis oculis NEMINEM VIDERUNT NISI SOLVM IESVM; qui descendentibus de monte prohibuit, ne cui visionem hanc, ante suam à mortuis resurrectionem reuelarent, quod & fecerunt.

Hæc pro intelligentia historiz dicta sufficiant. Iam vero primario nostro instituto satisfaciendes, vnam è caulis, cur hoc Euangelium hodie legatur, perpendamus. Ea vero est: Dei Optimi Maximi, Sponsæ ipsius suavis dispositio: qua statum, in quo in hac peregrinatione constituti sumus, nobis filiis suis ob oculos ponit. Quamdiu enim peregrinamur à Domino dilectissimi, tam diu inter duos mōtes collocati sumus: & à dextris quidē mons est Chrisli Iesu, à sinistris vero Dæmonis infernalis: eorum alterum ascendere nos oportet omnino: neque. n. vllum hac in parte mediū datur. Itaq; quia Luciferiani mōtis, præterita Dominica fecerat mentionem, Ecclesia hodie meminit alterius, vt nos nostri cõmonetaceret officii, vere pia mater, vere de salute nostra sollicita. Hos igitur duos montes contemplantur hodie: subministrabunt enim nobis,

*II. MEM-
BRVM.
legitur hoc
Euangelio
ob duos
montes.*

vt reor, abundantem & vtilissimam toti cō-
 cioni materiam, considerantibus nobis, tū
 naturam eorum: tum duces, qui nos eo vo-
 cant: imo præcedunt ac suo modo impel-
 lunt: tum media: tum fines, aliaque huc per-
 tinentia attributa. Et vero, vt res procedat
 ordinatius, thema iterum resumemus, &
 per antithesim hunc cum illo, quem consi-
 derauimus ante octiduum, monte compa-
 rabimus. Inquit igitur D. Matthæus.

*I. Vt in bi-
 uio caute
 ambule-
 mus.*

ET POST DIES SEX. Sex dierum
 spatio conditum esse orbem, & volui ac re-
 uolui totum huius mundi laborem, noui-
 mus ex ipso Sacræ scripturæ initio: dies e-
 nim septimus sabbatimo & quieti desti-
 natus est. Porro octauus, cuius Lucas me-
 minit, ad caput redit, & caelestem denotat
 beatitudinem. Multa & præclara mysteria:
 at Deus vnum tantum nostro instituto ser-
 uians tangimus: nec aliud quam quod iam
 insinuauimus; toto, videlicet, vitæ huius tē-
 pore nos in biuio, ad duos montes, tendē-
 te, constitutos esse. Tempore enim hoc ex-
 plecto, explebitur etiam illud, quod sapiens
 ait. *Si ceciderit lignum ad Austrum, aut Aquilo-
 nem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit.* Nunc
 igitur, nunc inquam, iam iam, momentis
 singulis, circumspiciendum est nobis: & ad
 quem montem properamus, imo in quo
 collocati sumus, & quam caute in eo ambu-
 lemus,

Eccles. 11. 13

lemus, vt nos, tum Apostolus graphice, *Ephes. 5, 15*
tum Euangeliam typice monet. Hæc igitur
est prima, quæ nos concernit, conditio. Al-
tera, verbo

ASSUMPSIT, designatur: quod & in *2. St Iesum*
hodierno Euangelio, & in illo, ante octiduum, *sequamur.*
legimus. Signat autem esse aliquos, qui nos
ad vterutram biui impellant partem. *Psal. 69, 29*
quorum vnus, est.

IESVS, qui ad dextram inuitat: alter
Diabolus, qui sinistram vrget, vt antea au-
distis. Christus igitur bona suadet: sine cu-
ius adiutorio nullum opus quod proprie
bonum est perficitur. Propterea Ecclesia ex
Daide, octies diebus singulis clamat. *Deus*
in adiutorium meum intende: Domine ad adiu-
uandum me festina. Rogari enim vult, vt agat,
quod agit. Assumit autem Christus.

PETRV M, ET IACOBVM, ET IO- *3. St ex pio*
ANNEM FRATREM EIVS, in quibus *rum simus*
omne genus humanum comprehenditur. *numero.*
Idcirco à Doctoribus comparantur tribus
filiis Noe, qui mundum repararunt vniuer-
sum. Recte id quidem, sed cum illa tamen
cautione, vt memineris, illic quidem vnum
fuisse maledictum, hic nullum: neque id si-
ne mysterio. Illi enim carne terram: hi ani-
mabus cælum replere debebant. Etsi vero
non sit anxie percunctandum, quoniam
modo ad hos tres, totum huma num genus
redu-

Tres hi o-
mnes pios
denotant.

reducatur, cum nec Patres huius rei dent rationem: tamen possumus forte dicere, in iis tres status, in quos tota piorum diuiditur Ecclesia denotari, statum inquam conjugatorum, virginum, & siue in viduitate, siue alio modo caste viuentium. De duobus constat nobis certo: Nam & Petrum vxorem habuisse, ex scriptura colligimus: & Ioannem virginem permansisse, traditione tenemus. De solo Iacobo est difficultas: de quo quia neutrum legimus, merito in classe caste viuentium illum collocamus. Hos igitur tres assumpsit Iesus, nec assumpsit modo sed.

Luc. 4. 38.

*4. Vt duci
nos à Iesu
patiamur.*

ET DVXIT EOS. Quibus verbis notatur libertas arbitrii nostri: Ea enim in biuio isto positi, quo volumus, iter inflectimus, & ducem sequimur nostrum, siue ad dextram, Iesum, siue ad sinistram Diabolū. Duo. n. quæ ad actus nostros, vt homines sumus, requiruntur, his verbis notantur: & libertas, quæ dixi: & externum adiutorium. Deductio. n. ista, non coacte, sed libere fit. Quicumq; enim hac ratione deducitur, debet se voluntarie in manu deducentis, ponere, eiusque consilio acquiescere. Sicut & Apostoli hic fecerunt, & ante octiduum ipse Christus permisit, se assumi & portari à Diabolo. Quo vero ducuntur?

IN MONTEM EXCELSVM. Idem fecisse diabolū

holum Christo audiūmus ante octiduum.
est tamen hic aliqua differentia. Ibi enim di-
citur, assumptus I E S V S *in montem excelsum*
valde; hic, pro valde additur

SECRETUM, non sine mysterio, quod iam
pandamus, & iuxta promissa naturam horū
montium & assumptionum, ac in quo con-
ueniant, vel discrepent, perpendamus.

Et vero cōueniunt pene in singulis, quæ
recensuimus, verbis. Vtraque enim hæc as-
sumptio, fit, quamdiu hic in mundo sumus,
& quamdiu sex dierum spatio, opus peragi-
mus nostrum, nec prius quam ipsa termi-
natur morte. Cautos igitur & vigilantes
nos esse oportet semper. Vtraq; habet sua-
fores, monitores, & impulsores suos: quorū
vterque libere nos permittit vti libero arbi-
trio nostro. Neuter enim voluntatem no-
stram cogit. Vterque non incitat modo, sed
& iuuat operantes. De Deo, certum est ex
scriptura. De Dæmone per bellum est illud
exemplum Eremitæ cuiusdam, qui in ædi-
ficanda sibi cellula nimium occupatus, mi-
nus deuotioni vacabat. Hunc cum Abbas
vidisset ingenti malleo petram percutientē
interrogassetque quidnam ageret, respon-
sum accepit: Ecce, mi Abba, laboramus &
sudamus multum, in frangendo saxo hoc
durissimo. Cui Abbas: bene inquis, vos
laborare, Nam non solus id agis; Video
enim

III. MEM.
BRVM.
Horum duo-
rum mon-
tium natu-
ra, &c.
Conueniunt
in 7.

1.

2.

3.

4.

Exemplum
bellum.
In Vita SS.
Pat.

enim nigrum Æthiopem (Dæmonem intellexit) in vibrando hoc malleo egregie te iuuantem. hæc ille. Id ipsum nobis sentendum est, de quouis opere, quod contra vel etiam præter Deum agimus. Conueniunt præterea : quia uterque ducit in montem. Utrobique enim fatigari nos oportet. Exemplum iam vidisti : sed & voces illas non semel audisti. *Lassati sumus, inquit, in via iniquitatis & perditionis. & ambulauimus vias difficiles.* Quid his dici potuit clarius? Conueniunt, quia uterque excelsa petit, ut audis. Cõueniunt denique, quia uterque gloriam ostendit, sed multum differenter valdeque diuersam.

Discrepant, quia

PRIMO.

Duces sunt contrarij.

Apoc. 1. 5.

Differentias igitur iam intueamur, nec omnes sed potiores tantum. Sumamus autem exordium à ducibus, quarum altera, est summa bonitas: altera, suprema nequitia. De altero enim inquit Ioannes, *Iesus Christus, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, & princeps regum terræ.* De altero vero, ipse Saluator: *Venit princeps mundi huius.* Illum tribus vocari nominibus audistis ante octiduum, nempe diabolum seu calumniatorem, Sathanam siue aduersarium, & tentatorem. Illum vero totidem insigniri, habemus in hodierno Evangelio. Nuncupatur enim Iesus, id est, Saluator, à Mattheo: Filius, à Deo Patre: Dominus, à Petro. Quis horum

Ioan. 14. 30.

Terna signorum nota.

nota.

nota.

horum duorum magis vobis arridet? IESVS, inquis, Filius Dei, Quis etenim Christianorum id non dicat? Nullus, vt reor, verbis: at factis, quam multi, ne dicam innumeris reperiuntur, quibus Diabolus magis, quam Christus placet. Nec probationibus multis opus est. Ipsa, quæ protulimus, vtriusque epitheta, & opera vestra, euident dant huic rei testimonium. Quomodo enim placere vobis potest Iesus Saluator, qui salutis vestræ curam geritis nullam? Quomodo Christus, qui Christiane viuere refugitis? quomodo testis fidelis: qui hæreses, schismata, ac alias nutritis perfidias? quomodo filius Dei vobis cordi est, qui cor vestrum Diabolo offertis, eiusque potius quam Dei filii esse eligitis? Nonne audiistis Christum Iudæis exprobrantem, *vos ex patre Diabolo, estis. causamque assignantem; quia desideria patris vestri vultis facere.* Quoties ergo homicidia, adulteria, stupra, fornicationes, rapinas, furta, blasphemias, periuria, ebrietates, & alia generis eiusdem, *Principis mundi huius desideria expletis, imo explere tantum vultis (vt ex ore ipsius Christi perceptis) toties filij Diaboli efficiamini: toties IESVM, qui hæc vniuersa abominatur, abominamini.* Qua igitur fronte, qua veritate, placere vobis Christum asseritis? Quid dicam de iis, qui alios calumniantur? qui Deo,

M

Ange-

Quem passim sequantur Christiani
NOTA,

Ioan. 8. 44.

Angelis, & omnibus piis aduersantur, imo vos insectantur? qui tentant, & ad peccandū alliciunt, quos possunt, cohortationib. iocis, minis, muneribus, modisq; aliis innumeris? Nōne isti, sunt ipsissima proles Luciferi? qui & nomina ipsius in se deriuant & fidelissimi sunt eius adiutores. Vos ipsi iudicate, & secundum hæc, facta, dicta, & cogitata vestra excutite. Facile. n. inde cognoscetis, quem duces sequimini, & in cuius castra concessistis. Pudeat, pudeat, pigeatq; illū qui Christianum se esse profitetur, inimici potius Christi, quam ipsius Iesu, ducatum sequi.

SECVNDO. Ductus longè diuersus. Dæmonis enim contra naturam probatur id

Verum ductum iam vtriusq; perpendamus. Eum vero, dæmonis quidem præteritū Christi vero, hodiernū nobis describit Euāgelium. Vterq; autem, vt audis, ASSUMPSIT ET DVXIT, sed differenter. Sathan. n. id agit non modo consueto & naturali, sed omnino præter naturam accipit, per aera fert, & collocat, iam in pinnaculo templi acuminato, iam in monte excelso valde, prærupto & præcipiti. Hæc omnia fecisse Christo, vidimus, ipso consentiente. Id ipsum agere illum modo spirituali, cum quouis peccante, certo tibi persuadeas velim. Etenim violentus nos inuadit, tum per corpus, passiones, habitusque nostros malos; tum per illecebras; tū per socios; tū aliis sexcētis modis, ac periculosa, prærupta, confragosa, & contra naturā suadet persuadetq;. Quo teste? præter scripturā ipsi-

1. Ex Euan.

2. Ex modo.

3. Ex Philo-
sophis.

ipsismet etiam Philosophis, qui omne pec-
 catum toti repugnare humanæ naturæ, solo
 naturali lumine. & assecuti sunt & docue-
 runt. Quanta ab his condemnatio Christia-
 nis timenda est? Nec aliud demonstrat ma-
 gistra omnium experientia. Duo ex innu-
 meris cape exemplis. Vnum aliis; alterum no-
 stris & vicinis commune oris. Illud, est bla-
 sphemia; qua quid magis contra naturam ex-
 cogitari potest? Deum Optimum Maximum
 conditorem, gubernatorem, redemptorem
 ac conservatorem suum, absque ullo commo-
 do & emolumento, imo summo cum detri-
 mento suo, maledicta insectari lingua? Quis
 stipes non iudicabit, totius penitus uniu-
 versi & rationis ordinem, euertere ac è me-
 dio funditus tollere scelus istud? Ebrietatis
 vitium est alterum, quod quoniam modo na-
 turæ non repugnat humanæ, cum totam in-
 timitis & extimitis inficiat, lædatque? faculta-
 tes perdit, uxorem & liberos depauperat, ca-
 put inficit, stomachum evertit, aciem oculo-
 rum retundit, corpus debilitat, ipsamque
 animam, tum gratia diuina, (quod ei
 commune cum aliis peccatis mortiferis)
 tum iudicio ac ratione priuat. Quod mon-
 strum hoc deformius? Inde de cæteris om-
 nibus vitiis ser iudicium. Et si sine men-
 te & iudicio non est, timore salutari percelle-
 re, nec consensum præbeas Diabolo, rapere te
 cupienti. Neminem enim, vel assumit, vel
 M 2 ducit,

*3. Experientia
 sua Exempla
 plis.*

*Tum bla-
 sphemia.*

*Tum ebrie-
 tatis*

NOTA.

Timor.

ducit, nisi volentem. E contrario vero conuertere oculos tuos ad IESVM, & aspice quam iuxta cōmunem naturæ cursum assumptio & deductio hæc fiat. Pedes ipse Christus procedit, ac vt solitus erat, & progreditur lente, & discipulos alloquitur amanter, itineris molestias piis iucundisque leuans sermonibus. Pedibus quoque suis tres illi Magistrum sequuntur, passim passim redentes. Tale est virtutis iter, dilectissimi: quo nihil æque secundum naturam. Ambulandum est quidem, cum nihil in mundo fiat sine labore: sed eundem modo naturali: non aera penetrando, vt illic, sed terram ac terrena premendo & calcando, vt hic Christus facit cum discipulis. Acerbitas quæcunque est viæ, ratione tollenda, vel toleranda: & piis meditationib. ac ad Deum precibus mitiganda. Lente deniq; est progrediendum. Non enim volando, sed ascendendo attingitur summitas scælæ, inquit ille sanctus.

Bernardus.
TERTIO
terminus
dispar.

Duces & iter vidimus: terminum iã contemplemur. Mons est vtrobiq; quis, vt toties dictum est, vbiq; fatigatio est necessaria. Dicat quidquid velint, qui mundū sequuntur: & mentiantur quantū placet, nil in via quæ sequuntur, laboris esse. Olim fatebuntur veritatem, magno cum suo malo, quando & illud sapientis, & hoc Davidis. *Et mentua est iniquitas sibi implebitur.* Nulli enim magis quam sibi impii mentiuntur, seq; ipsos ledunt

ducunt maxime. Porro montes isti utrobique duplices sunt, & alii quidem in hac, alii in illa vita habentur, scripturam vis? Audi de monte Diaboli temporaneo, Prophetas, imo Deum ipsum de suis Iudæis conquerentem eos. nimirum, *super omnem montem excelsum*, fornicatos esse cum idolis, ac de illorum comedisse sacrificiis, quos omnes impii imitantur. Omnes enim scelesti, idololatriam quodammodo committunt, prout de *avaritia* Apostolus expresse asserit: ut tu hinc, idem de cæteris concludas. Isti igitur sunt montes Diaboli, omnibus scatentes vitiorum generibus in quibus quicumque perseveraverit usque ad mortem, transibit ad alios Diaboli montes, de quibus Hieremias: *Date Domino Deo vestro gloriam, antequam tenebrescat, & antequam offendant pedes vestri ad montes caliginosos.* Quid hic vult? Prophetam aliud, quam, ut antequam obtenebrentur oculi nostri in morte, resipiscamus, & gloriam Demus Deo: priusquam pedes nostri offendant ad montes caliginosos; in quibus nullus unquam dabit gloriam Deo? O utinam omnes, qui peccatis sunt irretiti, verba hæc, ut par est, ponderare, & quamdiu possunt per poenitentiam, à vitiis suis cessare, & ad Deum conuerti velint.

De montibus Christi Domini, tam temporaneis, quam perpetuis, non est, quod multiplicetur testimonia, cum plena sit illis scri-

M 3 ptura

*Jerem. 3. 6a
Ezech. 33.
6.
Montes Diaboli pessimi ex scriptura.
Col. 3. 5.*

Mōtes Christi optimi ex Davide.

Pf. 67. 15.

*Nota enco-
mia.*

*Domin. VI.
post Epiph.
con. 2.*

*Ephes. 4. 8.
1. Candidi.*

2. Pinguis.

*3. Coagula-
ti.*

ptura Sacra: præsertim vero Psalmi, qui va-
liis eos ornant encomiis. Vnum accipe cõ-
sideratione dignum. *Niue*, inquit, *dealbabitur*
in Selmon, mons Dei, mons pinguis, mons co-
agulatus, mons pinguis. *Vt quid suspicamini mõ-
tes coagulatos? Mons, in quo beneplacitum est*
Deo habitare (in eo etenim Dominus habitabit
in finem. Quæ verba, iuxta regulas alias datas,
Historice quidem, intelligi possunt, de mõ-
te Sion, at Litteraliter Ecclesiam Christi de-
notant, cum in hac, tum in illa vita commo-
rantem, Paulo attestante: Tropologice ve-
ro animam iusti designabunt. Cuius hæ cõ-
ditiones. Prima, quia candida est. Ecclesia
quidem verbo & Sacramentis, anima vero
iusti hic fide & gratia, illic vero gloria & bea-
titudine, tanquam mons Selmon, niue de-
albatus: cuius etiam niuis, in hodierno Eu-
angelio, mentionem factam audis. Secundo
pinguis est, & bis pinguis, vt & dona maio-
ra, hic, quam in veteri testamento, agnoscas.
& ad pinguedinem pinguissimam, qua cæ-
lites perfruuntur, te præpares. Tertio, coa-
gulati sunt montes isti. Ecclesia quidem in-
numeris personis; anima vero pia multis
virtutibus: patria autem gaudiis incompre-
hensibilibus, bene coadunata & compacta.
Nõ est igitur, quod quis, siue hæreticorum,
siue impiorum montes, qui coagulati vidẽ-
tur sed nõ sunt, aut suspicetur, aut suscipiat.
Dentq; in hoc solo monte, placet Deo ha-
bitare

bitare in finem, & in illo postremo vel maxime, quia in finem sine fine. Ut alibi idem inquit. *Illuminans tu mirabiliter à montibus æternis.* Nam & beati in Deo, & Deus in eis manebit perenniter, nec in caligine, quæ fiet in iis montibus Diaboli caliginosis: sed in luce æterna.

Hos igitur duos terminos, vitæ & mortis, pietatis & impietatis, caliginis & lucis, ponit tibi ob oculos mater tua, ò gens Christiana sub typo duorum istorum Evangelicorum montium. In quorum alterum, ducit Satan Deum hominem factum: in alterum ducit Deus, homo factus, homines. Tu vide utrum eligas. Tui enim causa, hæc fiunt omnia. Si enim Diabolus, nec Deo quidem ipsi parcat, sed tentat illum, tibi parcat? Minime. Time igitur, & caue male esse securus, nec permittas te à Diabolo, sed à Deo duci. Quæ ad rem iunabit te plurimum, penitior horum montium consideratio. Quævis enim ex scriptura non constet nobis, quinam isti montes fuerint: constat tamen ex traditione. Montem quidem ad quem Diabolus duxit Christum, fuisse saxeam, squalidum, horridum, nil vigoris vigorisque habentem. Vno verbo turpem ac præcipitem. Mons vero hodiernus, est mens Thabor, pulcher, amænus, pinguis, in superficie planus, ac virentibus campis conspicuus, ipso deniq; nomine, eximiū

M 4

quid

*Psal. 78. 5.
4. Deo plantantes.
5. Eterni.*

*QVARTO.
Montes ista
differentes
alio modo.*

*Quinam
quales fuerint.*

Ps. 88. 13.

quid denotat. Thabor enim, purum & electum significat, de quo David, *Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt.* Quod in hac Trásfiguratione Christi factū, quis dubitabit? Ingens equidē cordis exultatio esse debuit, quæ verba illa ex ore Petri extorsit.

DOMINE BONVM EST NOS HIC ESSE. Ita que sicut in itinere, ita in terminis & mōtibz ipsis, habes viuam veramq; virtutū & vitiorum imaginem, vt eam tanquā in speculo intueare.

*Vitio nil fac
dius, pericu-
losius,
& stultius.*

*Nota exem-
plum à st.
milit.*

Quid enim vitiositate facilius, quam antiqui, etiam gentiles, turpem actionem nuncupabant? Quid detestabilius eo, quod ipsi etiam impii detestantur, dū modo in eodem non hæreant luto? Quid & que periculosum, stultumq; magis, quam illū offēdere, qui te eōtra hostem tuū capitalē defēdit? Sit quispiam debilis & æger in monte altissimo, potentissimis circumdatus inimicis, qui amicum, se à præcipitio defensantē, probris & conuitiis afficiat, imo pugnis & calcibus petat. hæc tu videns, quid de tali sentires homine? nonne ingratiſſimum & stultiſſimum eum esse iudicares, qui in tantis periculis constitutus, ita propugnantem se tractaret? Vide igitur, ne tu ex eodem sis numero, qui & in monte Diaboli vltro te collocas, & protegentem te Iesum, multo peius, quam iste benefactorem suum, excipis: ac tandem, si omnino

men-

mente captus non es, desinas à talibus, ac perhorrescas, ne ab eo derelictus, infernallium Dæmonum præda efficiare.

Non est, inquis, quod timeam. Nam homo quidem me deserere potest: at Deus, qui per Apostolum ait, *Non te deseram, neque derelinquam*, non faciet id vnquam. Quam vereor ne vanè & impiè his verbis tibi conuicias, cum minimè de te intelligentur. Non audiisti aliquàdo, quid idem Deus Samueli de Saule responderit? Audi igitur. Dicit Dominus Samueli, *vsquequo tu luges Saul, cum ego proiecerim eum?* datque causam, cur id fecerit, dicens. *Quia dereliquit me & verba mea opere non impleuit.* Id ipsum, imo peius quid, cum tu agas, qui eandem non pertimescis pœnam? Quid si ostendero, verba Apostoli, tibi competere non posse, adhuc ne obstinatè, sine timore Dei, viues? Nege ergo verba quæ præcessère: *Fornicatores, inquit ille, & adulteros iudicabit Deus. Sint mores sine auaritia, contenti presentibus; ipse enim dixit, non te deseram, neque derelinquam.* Tu vero qui fornicationi, adulterio, vel peioribus etiã das operam: qui per auaritiã, furta, rapinas, vsuras exerces, viduas & pupillos deglubis: qui non contentus presentibus modicis, commessationibus & ebrietatibus vacas: qui, inquam, ista & similia patras, quomodo hæc verba tibi applicare audes?

M 5. des?

*Responsum
requiritur.
Heb. 13. 5.*

*1. Reg. 16. 3
Impi per-
horrescant,
ne deseran-
tur à Deo,
vt Saul.*

*Heb. 13. 4.
Cum con-
traria dis-
tis Apostoli
agant.*

*Cum id ra-
tio doceat.*

des? Nonne contrario modo, ex ipsa scri-
ptura, ita nos melius argumentabimur? De-
relinquis tu Deum, verba eius opere non
implendo; imo ijs contraria planè agen-
do; derelinquet te quoque Deus, sicut
Sauli, & alij, fecit. Quid tu, ad hæc, ex-
pressè è scriptura excerpta? Exhorresce
ergo miser: & dum tempus habes age
pœnitentiam: tum de peccato ipso: tum
de peruerso animo, quo peccata tua, niteris
excusare; ne à conditore temporis, sine tem-
pore, in æternum puniaris. De pulchritu-
dine, vtilitate, amœnitateque virtutum, &
montis Christi, alia agendi occasio, expe-
ctanda erit: nunc vero, cæteræ differentie
persequendæ.

*QVINTO.
Christus se-
cretum.
Damon tur-
bas amat.*

Quarum illa, haud postrema: quod licet
vterque mons iste excelsus sit, proinde vl-
quæ ad sudores, in vtroque sit laborandum:
cum id, excelsum montem conscendenti-
bus, sit familiare; Sathanæ tamen mons, di-
citur, *excelsus valde*. quod de Christi monte
non legimus: sed legimus illum discipulos
duxisse, *seorsum*. Vnde duplex sese offert dif-
ferentia. Altera ratione secreti, Christus e-
nim Dominus SEORSUM ducit, quia & so-
litudinem amat, præsertim internam; & que
suadet, tam secreto vult fieri, vt dicat; *Ne-
sciat sinistra tua, quid faciat dextera tua*. Quod
si aliqua publicè perficienda erunt, vt ex-
plea-

Mat. 6. 3.

pleatur, quod idem inquit; *Sic luceat lux Mat. 5. 16.*
vestra coram hominibus, ut videant opera ve-
stra bona, ita peragendum est, ut non no-
strum, sed Dei in omnibus quæramus ho-
norem. Idcirco subiungit. Et glorificent
Patrem vestrum, qui in cælis est: Non vos,
vestrosque, parentes, aut familiam lau-
dent, sed Deum & Christum Iesum. E con-
trario vero Diabolus, licet in quibusdam se-
cretum exigat; ne si fraus eius innotescat,
prædam perdat: Semper tamen, tumultus
amat; distractiones & detractiones suadet;
gloriam propriam ita quemlibet quærere iu-
bet; ut si virtutes, vel earum idola desint,
de ipsis vitij honorem venari præcipiat. O
superbia intolerabilis. O scelus homine
Christiano indignissimum; attamen (Prò
dolor) frequentissimum; ignominia lucen-
dum æterna.

Altera differentia est, ratione altitudinis. *SEXTO.*
 Dæmonis enim mons, excelsus est valde; *Christus*
 Christi moderatè. Nihil enim moderatum *moderata:*
 suadet Sathan. Nihil immoderatum, Chri- *Sathan ex-*
 stus Iesus. Ducit quidem vterque ad excel- *trema sua-*
 sa; sed Dæmon ad excelsa valde; ideo præ- *det.*
 rupta: ut volens quis, *plus sapere, quam*
oportet, opprimatur à gloria: At Christus
 ad excelsa, humilia ducit. (nouit enim om-
 nipotens, cõtraria adunare) ut possit de suis
 apud Patrem gloriari & dicere; *Confiteor tibi. Mat. 11. 25.*
Pater

Pater cæli & terræ; quia abscondisti hæc, à sapientibus & prudentibus; & reuelasti ea paruulis. Quorum tamen paruulorum singuli, plura & altiora sapiebant, quàm sapientes huius mundi, simul conglobati omnes. Denique Sathan excelsa petit, sed mundana & carnalia: Christus diuina & cælestia.

SEPTIMO. Christus bona cælestia Sathan terrenam monstrat. Matt. 4. 8.

NOTA.

Id ipsum porro, magisque patet, in montibus istis Euangelicis, estque res notatu dignissima. Quid enim ostendit Sathan, Christo, in monte suo? *Omnia regna mundi & gloriam eorum*, ait Euangelista. Quid vero Christus discipulis? **ET TRANSFIGVRATVS EST ANTE EOS**, inquit idem: id est, ostendit illis, particulam quandam gloriæ cælestis. Quanta & quam insignis differential Demonstrat Sathan voluptates bestiales, opes terrenas, honores fallaces, omniaque, fugitiua, & ostendit in monte acuminato, difficillimum & periculosum habente aditum; & ostendit tantum penè omnibus. Paucissimis enim ea conceduntur; idque ad breuissimum tempus. Christus vero ostendit voluptates homine dignas, & diuitias cælestes; honores veros; omniaque hæc æterna, & nunquam intermoritura. Et ostendit in monte amœno, facilem habente aditum. Et quod ostendit, dat certissimo. Nihilominus, quem, putatis, horum duorum, plures habere affectas? Quot sunt, quæso, fueruntque

runtue millium millia, qui ob voluptates, opes, honores, & dignitates istas terrenas, tam seculares, quam Ecclesiasticas, per fas nefasue, aucupandas, & procurandas, vixque acquisitas, imo nec habitas quidem, se & multos secum in inferni nouissima ac profundissima præcipites dederunt? Imo vna cum anima, & corpus perdiderunt.

Vis, ex Scriptura sacra, talium euenta? Aliquot saltem, ex singulis capitibus, accipe, Amnon filio Dauid, concupiscentia carnis ardenti in sororem suam, concessit Sathan, Deo permittente, Thamar, quam præualens viribus oppressit; statimque eodem Dæmone infligante, tam exosam eam habuit Amnon, odio magno nimis, vt illam, per puerum, è cubiculo eijciendam, curaret. Quam etiam ob causam, paulo post, Amnon remulentus, à fratre suo Absalone interemptus, corpus & animam simul perdidit. Quam diras, in duro & pestilenti hoc monte, spectacula! Quid dicā de senibus illis apud Danicem, eadem scabie infectis, qui ne potiti quidem, præda desiderata, lapidibus obruti fœdè perierunt? Quid de ipso Absalone ambitionis malo oppresso; eiusque fido consiliario, Achitophel, ingenij acumine inflato? Nostis, illum quidem, vix degustata imperij, (quod adeo appetijt, vt eo nomine scelestas patri suo manus inferre voluerit,) dulcedine; tribus

*Exempla
terrifica,
qui corpus
cum anima
perdiderūt.*

*2. Reg. 13.
14.
1. Amnon
ob luxuriā.*

Ibid. 8. 29.

Dan. 13.

*2. Senes, ob
eandem.*

*3. Absalon,
ob ambitio-
nem.*

*3. Reg. 17.
13.*

bus

4. Archito-
phel ob de-
sperationē.
Esb. 7. 9.
5. Aman
ob superbiam
6. Iudas ob
auaritiam.

Compendi-
um dicto-
rum, quo
timor in-
cutitur.
NOTA.

bus lanceis per cor transfuerberatum fuisse. Architophel vero nefarias manus sibimet ipsis intulisse, restiq; vitam finiuisse, nō ignoratis. Dignum, vtriusq; pro tali labore præmium. Nō absimile est, illud superbi Aman exemplum; cuius odium in Iudæos, adorationisq; libido, patibulo quinquaginta cubitorum; quod ipse Mardochæo parauerat, castigata fuit. Auaritia vero Iudæ Iscariotis, ne in usum quidem suū suorumūe collata, misera, quam tantopere desiderabat pecunia nōne proprio suspendio sopita fuit? Et, quod descendum magis, forte omnes, quos enumerauimus, & alij, istis similes, innumerari, vna cum corpore, animas quoq; orco deuouerunt; & Diabolo, æternum cruciandi, traditi sunt. Quanta cæcitas! quanta sui obliuio! quanta vefania! neq; diuinis eloquijs, neque ratione; neque experientia, totque exemplis terribilissimis, ab impio suo cōsilio, dimoueri velle! Ducit Iesus, ad montē virtutum amœnissimum; ostendit gloriam cœlestem præstantissimā; Dat etiam in hac vita, gustum eius suauissimū; pollicetur denique, qui non mentitur, Deus, præmium amplissimū, iucundissimum, perpetuum; quā vero sunt pauci, qui his attendunt, mouentur, delectantur? E contra ratio, prædo animarū nostrarum, demonstrat terrena, ficticia & caduca bona; quæ tamen, nec sunt ipsius, nec

ea dare cui piã, nisi conuiente Deo, potest; nec dat innumeris: Et si dat, breuissimo hec durant tempore: Nihilominus, quot sunt, que so, myriades hominum, qui ad hoc aureũ *Apoc. 19. 3.* poculum, in manu Sathanæ, & meretricis eius positũ, accurrunt; imo irruunt, vt ex eo potentur? Sed meminerint, quicumque sunt eiusmodi, venturum diem, quando præcipiet Deus Angelis: *Apoc. 18. 6.* *Reddite illi, sicut ipsa reddidit vobis. & duplicate duplicia, secundũ opera eius. Quantum glorificauit se, & in deliciis fuit, tantum date ei tormentum & luctum.* Tantum, inquam, non secundum qualitatem, vel quantitatem, sed iuxta proportionem: Vt qui plures & maiores haustus, ex hoc venenato haustu sit calice; plura etiam & crudeliora, referat tormentorũ genera, duratura in *Apoc. 17. 4.* *seculorum.* Digna sanè & iustissima retributio, ijs illata, qui mendaci citius dæmoni, quam veraci Christo fidem adhibere, & scelestissimæ potius suggestioni, quam sanctissimæ admonitioni, obsecundare maluerunt. Nonne in vtroque Euangelio, vtriusque vides consilia? Quid enim suadet in monte Diaboli Diabolus? Idololatriam turpissimam. Quid in monte Christi Christus? Humilitatem sanctissimam; nempe, visam gloriam abscondere. Confer hæc inter se; & vide, quid eorum latitet in te.

At

*Omnes pec-
cantes, ido-
lolatras
sunt, modo
Sarius.*

Col. 3. 5.

At ego, inquis, idololatra non sum. Faxit Deus. Sed quot reperiuntur, qui pro talibus se non reputant, & sunt nihilominus suo & scripturae loquendi modo? Primo, eiusmodi sunt omnes haeretici, qui idolum capitis sui adorant vniuersi. Deinde auari, & ventri dediti, teste Apostolo. Denique omnes in peccato mortali constituti, qui inuoluntè id agunt. Quot vero, etiam clarè & expressè dæmonem inuocant? vt malefici & stryges. Quot qui tacitè id faciunt? vt superstitiosi & Astrologi iudicarij. Quis enim ab hoc vitio, istos excusabit? Nemo equidem; qui & artes eorum, & Ecclesiae prohibitionem nouit. Postremi sunt, qui, siue ab his, siue ab illis, consilia & auxilia petunt; quorum infinitus est numerus. infinitis refertus excusationibus; quæ ad iracundiam prouocant Deum. Adeoque id vsitatum, vt, & dicta illorum, adagijs locum dederint. Damnum subijsti (aiunt isti) consule Astrologum. Affigeris: Oppone Dæmoni, Dæmonem. O vocès, non Christiano tantum, sed vel homine ipso indignissima! à quibus etiam, ipsi prudentes Gentilium abstinerunt. Ecquid, inquis, faciam; si veneficarum opera, aut ducta vxore, frigidus factus sum, aut alijs ingentibus, damnis afflictus? Nec vero desunt, qui eadem arte, id à me depellere possint?

NOTA.

Quid facias; quæris? Reminiscere nominis tui.

*Obiectio
eorum cele-
bris dissol-
uitur.*

tui, & docebit te. Christianus es; Christum igitur; non inimicum Christi inuoca. Iam feci, ais: imo & aliorum me commendaui orationibus, nihilominus liberatus non sum. Vnã, è tribus, causam subesse, reor. Vel quia prius, ad artes illicitas, quam ad Iesum, te cõtulisti tuum. O quam id frequens! Vel quia cum Deo tuo, non ira, vt par erat, te gessisti. Vtne es remedijs Christianis? Sacramentis, inquam, & rebus sacramentalibus? Confessusne es serio, integrè, & cum dolore peccata tua; quæ talium, causa solent esse præcipua? Si non fecisti, fac obsecro, magna cum fiducia diuinæ misericordiæ. Si fecisti; nec quidquam profecisti; visitationem hanc esse diuinam, reputa, siue castigantis peccata tua antiqua; siue præmuentis te, ne committas noua: gratoque suscipe animo; & fer paciēter. Non abnuo, quin signa, si quæ nosti, incantatorum amoueas: sed ne ad id, noua Dæmonum vtaris inuocatione, id vero diuinæ prohibent literæ, & ratio ipsa; proinde & ego. At ego, inquis, non dæmonem, sed Deū pulchris inuoco orationibus: idque ipsum, optimo fine facio; proximo, vt opem feram, meo. Nouimus has vestras execrandas deprecationes, aut characteribus, aut alijs superstitionibus refertas. Abrenūcia pacto, quod est in ijs, siue expressum, siue inuolutam ac implicitum cum Dæmo-

N
ne; &

*Causa cuius
quidam à
beneficijs
non liberā-
tur & re-
medijs.*

*Pactum
inuolutum
quomodo
tollendum.*

*Intentio
nunquam
ex malo bo-
na facit.*

Teste Apost.

*Contra
pseudopolit.*

IV. MEM.

*BRVM.
Remedia
continet.*

*1. Omnia
relinquere
Tribus
modis.*

ne; & aspicias negotium tibi minimè succes-
surum. Verum isthæc singularia, à confessa-
rijs sunt petenda. Ad rectam intentionem,
alias respondi. Nunquam vilum opus no-
strum, ea ita condecorari posse, vt ex re ma-
la, bonam; ex mendacio, faciat virtutem. Id
adeo verum est; vt Apostolus, blasphemiarum
loco reputer; dicere, *Faciamus mala, vt veni-
ant bona.* Graue verbum: & cum ab alijs,
tum vero à Pseudopoliticis ponderandum
valde. Ij enim, dum alium politicæ; alium
Ecclesiæ (quasi vero Ecclesia Christi, non
sit quædam, imo omnium præstantissima,
polita) finem sibi statuerunt; quibus non
malis artibus hanc deprimunt, vt illam sta-
bilitant? Sed fidelium, vnus est finis, ipse
Christus; qui voluntatem suam nobis, per
sponsam suam manifestat. Hinc ergo, qui-
cunque finis, subordinatus non est, adul-
terinus est, Christianus non est. quanto
magis peruersus erit, cum etiam peruersis
vtetur medijs?

Ad vltimum venio: & quid facto sit o-
pus, vt Christi montem conscendamus,
suggero breuiter: Vtque id commodius
præstem, thema propositum, iterum, iterum-
que repeto, ac spiritualiter interpretor.

ET POST DIES SEX. Primum, quod
hisce notatur verbis, est. illum, videlicet, qui
cum Christo in monte esse cupit; omnia,
quæ

Quæ sex dierum spatio, à Deo condita crea-
 taque sunt, iubente Deo, relinquere oportet.
 Quo vero id iubet Deus? Primo præcipit,
 quidquid ex omnibus rebus conditis, contra
 voluntatem eius placuit, totum id vt
 dimittamus, abominemur, conculcemos.
 Quid æquè æquum, quàm arma, quibus be-
 nignissimum Patrem offendis, abijcere? Se-
 cundo, quidquid apud nos est alienum, in-
 uito Domino, linquendum, vel restituendum
 potius erit vniuersum. Danda vero est
 opera; vt tu ipse id præstes: non (vt pleriq;
 faciunt) successoribus tuis exequendum
 committas. Quid? Vis tu, vt alij diligentio-
 res sint, quam tu, in tuis tractandis re-
 bus? O quam id multos decepit! ô quàm
 id mali; quod tribus omnino nocet! proximo,
 qui iniuria est affectus; tibi, qui pœnas
 dilatae restitutionis lues, hæredi tuo, quem
 peccatis inuoluis tuis. Quare dum tempus
 habes, tu ipse, tu ipse, inquam, tuis restituas
 manibus; ne sero medicina paretur. Ter-
 tio, cuncta quæ etiam iustè possidemus, in
 animi nostri præparatione, ita sunt dimittenda;
 vt si constaret, velle Deum, vt reipsa
 etiam, deseramus vniuersa, quæ habemus,
 presto simus, ad exequendam diuinam
 eius voluntatem. Talis fuit Abraham, qui
 postquã audiuit à Deo: *Egredere de domo tua,*
& de cognatione tua, & de domo Patris tui; sta-
tim reliquit omnia, & egressus est, sicut præ-
 cepe-

*Tu ipse
 fac. aliq;
 tribus na-
 ces.*

Gen. 12.1

ceperat ei Dominus. Tales omnes, qui placuerunt & placent Deo; Multo magis autem id in nouo Testamento est necessarium, vbi à fundatore eius dictum est: *Beati pauperes spiritu.* quibus verbis hoc ipsum nobis commendatur; omnibus. Hęc est prima, in montem Christi ascendentium conditio. Altera sequitur, cum dicitur.

*Penitentia
agere.*

ASSUMPSIT IESVS PETRVM. Speculum pœnitentiæ. Non enim satis est relinquere, omnia ijs quibus dictum est modis; sed requiritur insuper, vt & assumi te patiaris à Iesu, internè te ad pœnitentiam trahente; & in pœnitentia imiteris Petrum: cui non sufficiebat reliquisse, & negationes illas suas, & societatem malam, sed egressus foras fleuit amarè; amarè de commisso peccato dolendo, & fletu quoquo modo pro culpa satisfaciendo. Idem tibi faciendum est; & addenda confessio; quam Petrus ad cor Iesu fecit, quando

Luc. 22. 61.

conuersus Dominus respexit illum; tu porro fac ad aures sacerdotis, sicut tibi, idem præcepit Dñs, dans illi te absoluedi potestatem. Porro

*3. Theologi-
cis virtu-
tes prochi-
mate.*

ET IACOBVM ET IOANNEM FRATREM EIVS adiunxit Petro, vt tibi tres illas virtutes de quibus differuimus, cõmendarer. fidem, videlicet, spem & charitatem: sine quibus nemo vnquam placere potest Christo, Fidem igitur habeas, credendo, non solum omnibus que docet Ecclesia, sed etiam

etiam Christum Iesum, & posse & velle tibi
dimittere peccata, data ad id Sacerdotibus
potestate, spe vero optima præditus eris, illū
id etiam re ipsa expleturum, dum modo tu,
quod à te requirit, expleas. Explebis autem,
si dictis charitatem adiunxeris, Fietq; quod
subiungit.

ET DVXIT EOS. Nam & te quoque
ducat & deducet.

IN MONTEM sanctum suum. Sic enim *4. In monte
cum Chri-
sto manere.
Psal. 42. 3.
2. Pet. 1. 18.
Rom. 13. 19.*
montem hunc D. Petrus vocat; montem,
inquam, Thabor id est purum & electum,
vt in posterum iam non in comessationibus, e-
brietatibus, cubilibus, impudiciis, emulatione,
sed in sanctitate, sobrietate, castitate, chari-
tate, & alijs virtutibus purus viuas, sisq; ex
electorum numero. quo nihil excellentius
homini dari potest. Ascēdes enim in mon-
tem.

EXCELSVM SEORSVM. excelsa hu-
milter contemplando, tecumque seorsum
habitando.

Quod vt assequare commodius, quod o-
lim Moyses suis Iudæis, idem ego spirituali-
ter tibi facio, ô gens Christiana. Sicut enim
ille posuit benedictiones quidem in monte
Garizim; maledictiones vero in monte He-
bal. Maledictiones sanè, quæ legentem eas in
stuporem vertere possint. ita ego pono an-
te oculos mētis tuæ, benedictiones quidem

*Conclusio
ex confide-
ratione mō-
tis Moysi.
& summa
dictorum.
Deut. 27.
& 28. cap.*

in monte Christi Iesu, maledictiones vero in monte Diaboli; tanto terribiliores, quam illa Moysi; quanto & spiritualiores & in aeternum permanuras. Si enim neglexeris ductorem tuum Iesum & Angelos eius, humilia, moderata, sancte tibi suadentem, dona copiosissima, spiritualia & caelestia tibi promittentem, & veraciter dantem; in itinere hoc, ne deficias amanter te sublevantem, & si cadere volueris, manum suam tibi supponentem; si his abiectis gratijs, secutus fueris Diabolum, & Angelos, satellitesque ipsius, in motem asperum & turpem te trahentem, terrena ac caduca bona ostendentem; & ne haec quidem dantem, aut ad breuissimum tempus concedentem, mendacis mentem tuam implentem: (saepius enim expertus es multa tibi in mente & phantasia tua promissa fuisse, quorum spes te omnino fefellit.) Impudica furiosa, impia, nefaria suggerentem; si, inquam, contempto Iesu, inimico illius obedire volueris, maledictus & cecus eris in intellectu, ut *palpes in meridie*, & non dirigas vias tuas; maledictus eris in voluntate, ad quamuis pessima prona, & vocante *amarum, dulce; & dulce amarum*. maledictus in memoria, ne, quid salutiferum, sed scelestum quaeque cogites ac mediteris semper; maledictus in affectibus animi tu, quibus cum frænum laxaueris, moderari eos non pote-

*Maledictio
vici impiorum*

poteris: maledictus in ipso corpore, cuius imperio seruias, & multis illud afficies malis morbisque: Maledictis in filiis & posteris, quorum post vnam vel alteram progeniem, ne memoria quidem remanebit; illorum præsertim, qui ex iniuste partis creuerunt. maledictus denique eris omnibus illis, quæ ibi leguntur maledictionibus, si nõ in hac, certe in illa vita perenniter, & terribilius ac crudelius, quam non dici modo, sed & cogitari possit perficiendis. Tunc temporis enim adimplebitur perfecte, quod de morte hoc, & quouis in illo comorante, prædixit Deus per Prophetam dicens: *Ecce ego ad te mons pestifer, ait Dominus. Vere pestifer, qui non seipsum solum, sed & alios exemplo suo pestifimo, varijsque inficit modis. ideo subiungit: qui corrumpis vniuersam terram, & extendam manum meam super te, manum duram & acerbam nimis; & euoluam te à petris, id est, omnes excusationes tuas, quibus peccata tua, tanquam in cauernis petre, abscondere conabar, euoluam, & palam faciem omnibus bonis & malis, amicis & inimicis, & dabo te in montem combustionis, qui semper ardebit; & neque extinguetur, neque comburetur vnquam. Facite, vt absit id ab omnibus vobis.*